

متن الأربعين النووية

.....
"مترجم بلغة الفولانية |"

تأليف |

..... | ترجمة

مركز رواد الترجمة

تعديل من خلال WPS Office

شركاء التنفيذ:

المحتوى الإسلامي

رواد الترجمة

جمعية الربوة

دار الإسلام

يناح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

تعديل من خلال WPS Office

Hadiise Arano on

Golle den ko annuyeeji dīn jabirtee

Eggaama e Amiirul Muuminiina Abuu Hafṣ **Omar ibnu al-kattaab** (yo Alla wele mo), o wi'i: Mi nanii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on hino maaka :Anndee golle den ko annuyeeji dīn jabirtee, ko woodani neddo kala ko yeru kon ko o anniyii. Kala on mo fergu mun ngun wonani fii Alla e Nulaado Makko on ; haray fergu makko ngun ko fii Alla e Nulaado Makko on. Kala non mo fergu mun ngun wonani fii aduna himo heba dum maa debbo himo resa on ; haray fergu makko ngun ko fii kon ko o ferani don.Ko Almaamiibe Hadiise ben dido fillii mo: Abuu **Abdullaahi** Muhammad **ibnu** Ismaa'iil **ibnu** Ibraahiim **Ibnu** al Mughaira ibn Bardizbah Al Buxariiyue Abul Husayn Muslim ibn al Hajjaaj ibn Muslim Al Qushayriyu An Niisaabuuriyuuka sellude mabbe didi burde sellude e ko wallifaa kon.

Hadiise 2 bo on

Seenagol Jibriilu fii anndingol juulbe ben diina mabbe kan

Eggaama e **Omar** (yo Alla wele mo), o wi'i:Ñalnde goo meden joodinoo ka Nulaado Alla jom kisiyee on, tun yellitii e dow amen gorko tiidudo **rawnudo** comci, tiidudo bawlude sukundu, batte setewu yi'otaako e makko, hay gooto e amen kadi anndaa mo. O joodii takko Annabiijo on (yo o his), o jicciri koppi makko dīn **fa'de** e koppi mabbe dīn, o fawi newe makko den e hoore buse (**buhe**) makko den. O wi'i: Ko am yo Muhammadu, humpitam fii lisaamu. Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: L'islaamu, ko nde seedoto-daa reweteedo tanaa Allaahu alaa, e wonnde ko e Makko Muhammadu nanngi nulal, ñiibinaa julde, tottaa askal, hoora suumayee, hajjoyaa ka suudu hormanteeru si a hadtanii e dum ; laawol. O wi'i: A goongii [**Omar**, fillotoodo on hadiise on wi'i:] Men haawaa e oo, himo lamndoo Nulaado on o goongina **mo** [O lamnditii] o wi'i: Humpitam fii liimaanu (gomdinal). 'Be maaki: "Ko nde gomdintaa Alla, e Malaa'ika en Makko, e Defte Makko den, e Nulaabe Makko ben, e Ñalaande Sakkitiinde nden, gomdinaa kadi koddoruyee: ko moyyi e mun e ko boni e mun". O wi'i: **a** goongii. [O lamnditii] o wi'i: Humpitam ko woni lihsaanu (moyyingol). 'Be maaki: "Ko nde rewirtaa Alla wa si tawii hida reeni **mo**. Si tawii non a reena **mo**, anndu kan himo Reenu maa". [O lamnditii] o wi'i: Humpitam fii darngal. 'Be maaki: "Lamndaado on fii maggal wonaali burdo anndude lamndiido on". [O lamnditii] o wi'i: Humpitam fii maande maggal. 'Be

maaki: "Ko nde kordfo jibinta jeydfo mo, e nde yi'ataa holunoobe [pafe], holi [comci], aynaynoobe dammi hino burondira e didugol **mahdijji**". Refti o **yahi**. **Min** ñiibi ko booyi, hooti Nulaado on maaki: "Ko am yo Omar, hidfa anndi ko hommbo woni oo lamndiido?" Min jaabii: ko Alla e Nulaado **makko** on buri anndude. 'Be maaki: "Oo ko Jibiriuu, o arii on himo anndina on diina mon". ko muslim firlii hadiise on.

ko Muslim filli mo [Toŋ: 8].

Lislaamu on mahiraama tugaale jowi

Eggaama e Abdullaah **ibnu** Omar **ibnu Al-attaab** (yo Alla wele mo kanko e ben makko), o wi'i: Mi nanii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on no maaka:« Lislaamu on mahiraama doose jowi: Ko sheedagol rewteedo tanaa Allaahu alaa, e wonnde ko e **makko** Muhammadu nanngi nual, e **niibnugol** julde nden, e tottugol asakal ngal, e hajjoygol ka suudu [hoormanteeru], e hoorugol suumayee ».

Fillii mo ko **Bukaari** [Toŋ: 8] e Muslim [Toŋ: 16].

Hadiise 4 bo on

Goodfo e mon no moobee kareedu yumma mun

Eggaama e **Abdullaah ibnu** Mas'uud (yo Alla wele mo) o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on yewtii men - ko kambe woni goongube goonganaabe - : "Gooto e mo'on hino moobiree tagu mu'un ka reedu yumma mun balde cappande naye hara ko o tobbere, refti o laatora heddere sifa dum, refti huyre sifa dum, refti Malaa'ikaajo on nulee e makko ; on wutta wonkii kin e makko, on yamiree winndugol konngudi naye: Winndugol arsike makko on, e lajal makko ngal, e golle makko den, e si ko malkisaado kaa ko malaado. [Be maaki]: Mi woondirii on mo rewteedo alaa si wonaa Kanko, gooto e mo'on hino golla golle yimbe Aljanna haa ka tawata don laatotaako hakkunde makko e Aljanna on si wanaa sogonal, ko o winndananoo kon aditoo e makko, o golla golle yimbe yiite ; o naata ngen [yiite]. Gooto e mo'on hino golla golle yimbe yiite haa ka tawata don laatotaako hakkunde makko e yiite ngen sogonal, ko o winndananoo kon aditoo e makko, o golla golle yimbe Aljanna ; o naata on [Aljanna]".

Fillii mo ko **Bukaari** [Toŋ: 3208], e Muslim [Toŋ: 2643].

Hadiise 5 bo on

Kala on sincudo e fiyaaku amen oo kon ko jeyaaka e makko, dum ko ko

ruttetee

Eggaama e yumma Aa'isha (yo Alla wele be) be wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki :Kala on sincudo e fiyaaku amen oo kon ko jeyaaka e makko, dum ko ko ruttetee.Fillii mo ko **Bukaari** [Toŋ: 2697], e Muslim [Toŋ: 1718].

Ka fillayee Muslim ko nii joliri :

« Kala golludo gollal tawa yamiroore amen alaa e maggal, ngal ko rutteteengal ».

Hadiise 6 bo on

Dagiidi din no banngi, harmudi din kadi no banngi

Eggaama e An Nu'umaan **ibnu** Bashir (yo Alla wele mo kanko e ben (**biyiiko**) makko), o wi'i: Mi nanirii Nulaado Alla on on mo jam e kisiyee woni e mun on no maaka : "Dagiidi din no banngi, harmudi din kadi no banngi, piiji jilbudu non hino hakkunde majji, ko duudi e yimbe ben anndaa din. Kala on rentiido e jilbudu din, gomdii o dabbi labbingol diina makko kan e teddungal makko ngal, kala non uniido e din jilbudu, haray o unike e harmudi din wano gaynaako ayniroowo sera hoggo hennjaango, din [aynaadi makko] ebba wurtagol naata e ngon hoggo. Anndee no woodani kala lamdo [hoggo] hennjaango, anndee non hennjaango Alla ngon ko harmudi **makko** din. Anndee huyre (**husre**) hino ka nder banndu, si nden moyyii banndu ndun fow moyyay, si nde bonii kadi banndu ndun fow bonay. Anndee ko nden [huyre] woni bernde nden".

Fillii mo ko Bukaari [toŋ: 52], e Muslim [toŋ: 1599].

Hadiise 7 bo on

Diina kan ko laabal-reedu

Eggaama e Tamiim **Ad-Daariyu** (yo Alla wele mo), wonnde Annabiijo on mo jam e kisiyee woni e mun maakii:

« Diina kan ko laabal reedu ». Men lamndii: ko hombe laabantee reedu ? Be maaki: « Ko Allaahu On, e Deftere Makko nden, e Nulaado Makko on, e ardiibe juulbe ben e denndaangal mabbe ».

Ko Muslim fillii mo [toŋ: 55].

Hadiise 8 bo on

Mi yamiraama habugol fii Alla

Eggaama e **ibnu Omar** (yo Alla wele mo kanko e ben makko) wonnde Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: « Mi yamiraama habugol yimbe ben haa be sheeditoo rewteedo tanaa Allaahu alaa, e wonnde ko e makko Muhammadu nanngi nulal, be ñiibina julde nden, be totta asakal ngal. Si be huuwii dum, haray be dadirii e am yiy'e mabbe e jawle mabbe, si wanaa hara ko **hakkee** lislamu on. Hasboore mabbe nden ko Allaahu Toowudo On jogitii ».

Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 25], e Muslim [toŋ: 22].

Hadiise 9 bo on

Ko mi hadi on kon wodɗitee e mun

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo) o wi'i: Mi nanii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on no maaka : « Ko mi hadi on e mun kon wodɗitee, ko mi yamiri on kon ardiree e dum yeru hadtannde mon nden. Anndee ko halkunoo ben aditiibe on ko duudugol lamde mabbe e luutondiral mabbe dow Annabaabe mabbe ben ».

Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 7288], e Muslim [toŋ: 1337].

Hadiise 10 bo on

Allah ko Laabudo mo Jabataa si wanaa ko laabi

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun maaki: « Alla ko Laabudo Mo Jabataa si wanaa **laabudum**. Allaahu on Yamirii **goongɗinbe ben** kon ko o Yamiri Nulaabe ben O Daali: (Ko onon yo Nulaabe, ñaamee laabudi ɗin gollon [golle] moy'ye). [Al Mu'minuun: 51]. O Daali kadi: (Ko onon yo **goongɗinbe**, ñaamee immorde e laabudi di men Arsiki on) ». [Al **somoore nagge**: 172]. Abuu Hurayrah beyditi: Hooti Nulaado on janntii gorko jutinaynoodo setewu, wuyngudo funngitii; mo no fonta juude mun ka asamaanu o wi'a: Ko an yo Joomi, ko an yo Joomi. Tawa non ñaamete makko on ko harmudo, njaram makko dam ko harmudam, comci makko ɗin ko harmudi, o ne'iraama ko harmi, hol no oo doo jaabinirantee ?

Ko Muslim fillii mo [toŋ: 1015].

Hadiise 11 bo on

Wodditagol sikku sakka

Eggaama e Al Hasan **ibnu Ali** (yo Alla wele mo kanko e ben makko), o wi'i: mi hunnjoriii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on :Mi maandorii Nulaado on mo jam e kisiyee woni e mun on «Terto ko sikkiti-daa kon yahaa e ko a sikkitaaki **kon** » .Fillii mo ko Tirmisiyo [tonj: 2520], e Nasaa'ii [tonj: 5711].Tirmisiyo wi'i: ko hadiise laabudo selludo.

Hadiise 12 bo on

Tertagol ko alaa e laawol mun

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki :« Hino jeyaa e ko buri labeede e diina neddo on, tertagol kon ko alaa e laawol makko ».Hidiise laabudo selludo.

ko **Tirmisiyo** fillii mo [tonj: 2318], e Ibnu Maajah [tonj: 3976].

Hadiise 13 bo on

Timmugol liimanaaku

Eggaama e Anas **ibnu** Maalik (yo Alla wele mo), ko fillaa e Annabiijo on mo jam e kisiyee woni e mun on be maaki:« Gooto e mo'on timmintaa gomdinal haa o yidana musiddo makko on kon ko o yidani hoore makko ».

Fillii mo ko **Bukaari** [tonj: 13], e Muslim [tonj: 45].

Hadiise 14 bo on

Yiiyam juuldo on dagortaa si wanaa gootel e tati

Eggaama e ibn Mas'uud (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun maaki :«Dagotaako rufugol yiiyam neddo juuldo [seediido reweteedo ko wanaa Alla alaa e wonnde ko mi Nulaado Alla], si wanaa gootel e tati: ko jombudo [maa jombaado] jeenudo, e ittudo wonkii, e tertiido diina mun kan seerudo jamaa on».

Fillii mo ko **Bukaari** [tonj: 6878], e Muslim [tonj: 1676].

Hadiise 15 bo on

kala on gomdindo Alla e ñalaande Sakkitiinde nden, yo o wowlu ko

moyyi

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo), wonnde Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: « kala on gomdindo Alla e ñalaande Sakkitiinde nden, yo o wowlu moyyere maa o deyya. Kala on gomdindo Alla e Ñalaande Sakkitiinde nden, yo o teddin kawtal makko ngal. Kala on gomdindo Alla e Ñalaande Sakkitiinde nden, yo o teddin kodo makko on ».

Ko Buxaari fillii mo [tonj: 6018], e Muslim [tonj: 47].

Hadiise 16 bo on

Wata a tikku

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo), wonnde gorko gooto wi'anno Annabiijo on (yo o his): « Wasiyee lam »Be maaki : « Wata a tikku ». Gorko on fillitii dum, Annabiijo on maaki: « Wata a tikku ».

Ko Buxaari fillii mo [tonj: 6116].

Hadiise 17 bo on

Alla Farlii moyyere nden e kala huunde

Eggaama e **Saddaad ibnu Awsu** (yo Alla wele mo), ko yettaa e Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on be maaki :« Allaahu On Farlii moyyere nden e kala huunde. Si on waray moyyinee warugol ngol. Si on hirsay moyyinee hirsugol ngol. Yo gooto e mo'on welnu mbelndi makko kin o fowtina ko o hirsata kon ».

Ko Muslim fillii mo [tonj: 1955].

Hadiise 18 bo on

Hulu Alla nokku kala ka **won-daa**

Eggaama e Abuu **Sarri e Mu'aaz ibnu** Jabal (yo Alla wele be), ko yettaa e Nulaado on mo jam e kisiyee woni e mun on be maaki:« Hulu Alla nokku kala ka **won-daa**, jokkintiniraa bone on moyyere nde momta mo, jikkinoraa yimbe ben jikku moyyo ».KoTirmisiyo fillii mo [tonj: 1987].O wi'i: ko hadiise laabodo. E deri goo : ko hadiise laabodo selludo.

Hadiise 19 bo on

Reenu Allah [e diina maa kan] O Reena maa

Eggaama e Ibn Abbaas (yo Alla wele mo kanko e ben makko), o wi'i:Mi

woniino baawo Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on ñalnde goo, be maaki: "Ko an yo suka ! Mido jannude ma konngudi: Reenu Alla o Reene. Reenu Alla **tawaa mo** banje maa. Si a toroto, toro Alla. Si a wallinoray, wallinor Alla. Anndu si mofte ñen moobondiriino fii no be nafire huunde, be nafirtaa-ma si wanaa nden huunde nde Allaahu On Winndan-maa. Si be moobondirii kadi fi no be lorrire huunde, be **lorirtaa ma** si wanaa nden huunde nde Allaahu on winndi e dow maada. karambi ñin bamtaama ñeri ñin kadi yoorii". Ko Tirmidhii fillii mo [toj: 2516]. O wi'i: Hadiise laabudo selludo. E fillayee goo, Nulaado on (yo o his) maaki: « Reenu Alla tawaa-Mo banje maa. Anndino fii Alla ka neweende, O Anndite ka sadteende. Anndu kala ko woopu-maa, dum ñon laatanooki hino hebe. kala kadi ko hebu maa, dum laatanooki hino wope. Anndu ballal ngal no wonndi e muññaare nden. Yoldeende nden kadi no wonndi e bidftinaneede nden. Sadteende nden kadi no wonndi e neweende nden ».

Hadiise 20 bo on

Si hersinanaaki ma, huuwu kala ko faala-ɗaa

Eggaama e Abu Mas'uud (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on jam e kisiyee woni e mun on maaki: « Hino jeyaa e kon ko yimbe ben hewtitii e konngudi Annabaaku aranu ngun: Si hersinanaaki ma, huuwu kala ko faala-ɗaa ».

Ko **Bukaari** fillii mo [toj: 3483].

Hadiise 21 bo on

Wi'u: Mi gomɗinii Alla refti ñiiɓaa

Eggaama e Sufyaan ibn Abdullaah (yo Alla wele mo), o wi'i :Wiimi: Nulaado Alla ! Maakanee lam konngol ka Islaamu ngol mi lamndortaa hay e gooto mo wonaa onon. Nulaado Alla on jam e kisiyee woni e mun maaki: « Wi'u : mi gomɗinii Alla refti ñiiɓaa ».

Ko Muslim fillii mo [toj: 38].

Hadiise 22 bo on

Yeetee lam si mi juulii waddii ñin, mi hoorii suumayee

Eggaama e Jaabir ibn Abdullaah (yo Alla wele mo kanko e ben makko) :wonnde: Gorko gooto lamndino Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun o wi'i: Yeetee lam si mi juulii waddii ñin, mi hoorii suumayee, mi gollitirii dagaadi ñin, mi pottitike harmudi ñin, mi beydaali dow ñom hay e huunde, hara mi naatay Aljannah? Be

maaki: "Eyyo".

Ko Muslim fillii mo [tonj: 15].

Hadiise 23 bo on

Laabal ko feccere liimaanu

Eggaama e Abuu Maalik Al As'arii (yo Alla wele mo) o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki:« Laabal ko feccere liimaanu, yettugol Alla no hebbina manndakke, subbunhinagol yetta Alla [SubhanAlla, wal Hamdu lillaah] no hebbina kon ko woni hakkunde kammu e leydi. Julde nden ko annoora, sadaqa on ko banngannduyee, muñal ko ndaygu. Qur'aanaare nden ko dallinorde ma walla e dow maadaa. Yimbe ben fow no dawa: ko hakkunde yeeyudo wonkii mu'un maa rindindo ki maa halkudo ki ».

Ko Muslim fillii mo [tonj: 223].

Hadiise 24 bo on

Ko onon yo jeyaabe **am! min mi harminii tooñe den e hoore am**

Eggaama e Abuu Sarri (yo Alla wele mo), ko yettaa e Annabiijo on mo jam e kisiyee woni e mun on, kon ko be fillotoo immorde e Joomi mabbe Teddufo Toowudo On, wonnde o daalii:"Ko onon yo jeyaabe **am! min mi harminii** tooñe den e **hoore am, mi wadtii de** kadi hakkunde mon harminaadum ; wata on tooñindir. Ko onon yo jeyaabe Am! On fow moodon ko on majjube si wanaa on mo Mi Fewni, dabbiree Lam peewal Mi Fewna on. Ko onon yo jeyaabe Am! On fow moodon ko on weelaabe si wanaa on mo Mi Nammini, dabbiree Lam ñaametee Mi Nammina on. Ko onon yo jeyaabe Am! On fow moodon ko on holube si wanaa on mo Mi Holtini, dabbiree Lam koltu Mi Holtina on. Ko onon yo jeyaabe Am! Onon hidon woopira jemma e ñalorma, Min non Mido Hafora junuubi dín denndaangal. Insinanee Lam Mi Haforana on. Ko onon yo jeyaabe **am!** Onon on waawaa yottaade lorugol Lam sakko liron mi, on waawaa kadi yottaade nafugol Lam sakko nafon Mi. Ko onon yo jeyaabe **am!** Hara nun arambe moodon e sakkitiibe moodon e yimbe moodon e jinnaaji moodon laatinoke e ko buri gomdude bernde gorko gooto, dum don beydataano hay e huunde ka Laamu am. Ko onon yo jeyaabe **am!** Hara nun arambe moodon e sakkitiibe moodon e yimbe moodon e jinnaaji moodon laatinoke e ko buri bonnde bernde gorko gooto, dum ustataa hay e huunde ka Laamu **am.** Ko onon yo jeyaabe **am!** Hara nun arambe moodon e sakkitiibe moodon e yimbe

moodon e jinnaaji moodon darinoke e tulde wootere be torii Lam, Mi Rokki gooto kala toraare makko nden, dum ustataa kon ko **mi** Jogii si wanaa no meselal ustorta tuma ngal naadaa ka bahru. Ko onon yo jeyaabe Am! Anndee dum don ko golle mo'on, Mido Moobana on de hooti mi Yoboya on de. Kala tawdo ko moyfere, yo o yettu Alla. Kala kadi tawdo asku du'um, wata o feloy si wanaa **hoore makko**.

Ko Muslim fillii mo [tonj: 2577].

Hadiise 25 bo on

Yimbe jawle ben yahdii e baraaji **din** .**Eggaama** e Abuu **Sarri** (yo Alla wele mo), wonnde yimbe jeyaabe e wonndiibe Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on wi'anno Annabiijo on (yo o his): Nulaado Alla, yimbe jawle ben yahdii e baraaji din; hibe juulira wano men juulirta non, be hoorira wano men hoorirta non, hibe sakkoo ko heddii e jawle mabbe. Nulaado Alla on maaki: "E Joomi mon Laataaki no Wadani on ko sakkoron? Kala subbuhinaango ko sadaqa, kala habbiraango ko sadaqa, kala hamdinaango ko **sadak**, kala haylilaango ko **sadak**. Yamirugol moyfere kadi ko **sadak**, hadugol njiñere ko **sadaka**, no e huntugol haaju gooto e mo'on e sonna mu'un **sadak**". Be wi'i: Nulaado Alla, goddo e amen ittay tuuyo mu'un e sonna mun o heba baraaji e dum? Be maaki: "Yeete lam si o ittuno ngon tuuyo e ko harmi o heboyno bakkatu? ko wano non si o ittii tuuo ngon e ko dagii, o hebay baraaji.

Ko Muslim fillii mo [tonj: 1006].

Hadiise 26 bo on

Hino waddii teral kala e yimbe ben sadak

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: "Hino waddii jokkere (teral) kala e yimbe ben sadak. Ñalnde kala naange ngen yellitii nundu-daa hakkunde dido dum ko sadaqa. Wallugol gorko waddagol mada'udu makko maa wenjugol donle makko den e maggu ko sadaqa. Konngol laabungol ko sadaqa. Kala taabannde nde yahrataa ka julde ko sadaqa. Ittugol ko lorrata ka laawol ko sadaqa".

Fillii mo ko **Bukaari** [tonj: 2989], e Muslim [tonj:1009].

Hadiise 27 bo on

Diggugol ko moyyugol jikku

Eggaama e **Nawwaas ibnu** Sam'aan (yo Alla wele mo), ko yettaa e Annabijjo on mo jam e kisiyee woni e mun on, be maaki: « Diggugol ko moyyugol jikku, bakkaatu on ko kon njaani ka fittaandu maa aŋu-daa nde yimbe ben yellitotoo e dum ». Ko Muslim fillii mo [toŋ: 2553]. E fillayee goo, Nulaado on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: « Udditu bernde maa nden. Diggugol ko kon ko fittaandu ndun e bernde nden deeyi e mu'un, bakkaatu on ko kon ko njaani ka wonkii rutti-ruttinnii ka nder fittaandu, hay si tawii non yimbe ben yeetike ma goddum goo be tentinii ».

Hadiise **laabufo** **Ko** Ahmad fillii mo [toŋ: 4/227], e Ad Daarimii [toŋ: 2/246].

Hadiise 28 bo on

Mi wasiyike on kulol Alla e moyyugol jikku

Eggaama e Al irbaad **ibnu** Saariyah (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on waajike men wa'aju hulbingu berde amen yuppungu gomdi amen. Men wi'i: Nulaado Alla, a sikkay ko wa'aju waynotoodo, wasiyee men. Be maaki: « Mi wasiyike on kulol Alla e nanugol doftoo ; hay si tawii ko maccudo wurtii e hoore mo'on. Kala wuurudo e moodono o yi'oyay lurral duudungal. Mi waddinii on sunna am on e sunna ben kaliifaabe feewube fewnaabe, natiireedi yakkirde den. Mi rentinii on e piiji hebbitaadi din, andee kala bid'a ko majjere ». Fillii mo ko Abuu Daawuud [toŋ: 4607], e Tirmisiyo [toŋ: 266].

O wi'i ko hadiise laabufo selludo.

Hadiise 29 bo on

Rewu Alla hara a kafidaali mo e goddum

Eggaama e **Mu'aasu ibnu** Jabal (yo Alla wele mo), mi wi'i: Nulaado Alla, humpitee lam gollal naadayngal lam **aljanna wodfinaa mi** yiite. Be maaki: "A lamndike fii huunde mawnde, nden non ko newaniinde kala on mo Alla Newnani: A reway Alla kanko tan hara a kafidaali mo e huunde, **ñiibnaa juulde**, jonnaa asakal, hooraa suumayee, hajjaa ka suudu [ka'aba]". Refti be maaki: "A accataa mi tinndine e dame moyyere? koorka ko hennjo, sadaqa (**sadak**) on no ñifinira goopol wano ndiyam ñifinirta yiite. E julde gorko tummbere jemma". Refti be

janngi: {Becce mabbe den no wod'ditoo lelorde den: hibe noddira Joomi mabbe kulol e tamy'inaare...} haa be hewti ka daalol Alla: {...no woodani be... njobdi ko be gollaynoo}. Refti be maaki: A accataa mi humpite hoore fiyaake on e doosal mun e yuugeere yeemetel mun? **Wi'i** mi: Humpitee lam Nulaado Alla. 'Be maaki: Hoore fiyaake on ko Lislamu, doosal mun ko julde, yuugeere yeemetel mun ko jihaadi. Refti be maaki: A accataa mi humpite faandaare moftunde dum don fow? Wiimi: Humpitee lam Nulaado Alla. 'Be nanngi demngal mabbe ngal be maaki: Jogito nga'al [demngal]. Wiimi: Annabiijo Alla, hara ko men nanngitiroyteebe ko men wowlata kon? 'Be maaki: Yumma maa sooyii ma. Hara no woodi ko suyyitata geece yimbe ben ka yiite si wanaa soñateeri demde mabbe den?! **KoTirmisiyo** fillii mo [tonj: 2616].

O wi'i ko hadiise laabudo selludo.

Hadiise 30 bo on

Allah Waddinii waddiidi wata on yeebu di

Eggaama e Abuu **Saa'laba al kushaani** (yo Alla wele mo), ko yettaa e Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on, be maaki:« Allah Waddinii waddiidi wata on yeebu di, O keeri kadi keeri wata on jaggitu di, O Harminii kadi piiji wata on ñoso di. O deyyii gaay e piiji -yurmeende wonannde on ko aldaa e yejjitugol-, wata on wido fii majji ».Hadiise **laabudo Ko** Daara **kutnii** fillii mo [tonj: 4/184].

Hadiise 31 bo on

Ruudo e aduna, Allaahu on Yide

Eggaama e **Sahlu ibnu** Sa'd Al-Saa'idii (yo Alla wele mo), o wi'i: Gorko arno ka Annabiijo on (yo o his), o wi'i: Nulaado Alla, tinndinee lam gollal ngal mi gollata fii no Alla Yidira lam yimbe ben kadi yida lam. 'Be maaki:« Ruudo e aduna, Allaahu **on** Yide, ruudodaa kadi e ko yimbe ben jogii kon, yimbe ben yide ».Hadiise laabudo.

Ko Ibn Maajah fillii mo [tonj: 4102].

Hadiise 32 bo on

Wata mo lorrito maa lorra goddo goo

Eggaama e Abuu Sa'id al **kudrii** (yo Alla wele mo), wonnde Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: « Wata mo lorrito maa lorra goddo goo

»Hadiise **laabufo fillii** mo ko **Ibnu** Maajah [toj: 2341], e Daara **kutnii** [toj: 4/228].

Himo jogii date goo ka o dolniri.

Hadiise 33 bo on

Bangannduyee on ko nodditiido waddii

Eggaama e Ibn Abbaas (yo Alla wele mo kanko e ben makko), wonnde Nulaado Alla on mo jam e kisyee woni e mun on maaki:« Hara yimbe ben jonnitirteno kala ko be nodditori, worbe goo nodditorayno jawle yimbe e yiiye maabe. Ko woni tun bangannduyee on ko nodditiido on waddii, woondoore nden waddii yeddudo on ».

Hadiise **laabufo Ko Bayhakii** fillii mo [10/252].

Hadiise 34 bo on

Kala e moodon yi'udo ko aŋinii yo o waylir dum junngo makko ngon

Eggaama e Abuu Sa'iid al **kudrii** (yo Alla wele mo), o wi'i: Mi nanirii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on no maaka:« Kala e moodon yi'udo ko aŋinii yo o waylir dum junngo makko ngon. Si o hadtanaali yo o waylir demngal makko ngal. Si o hadtanaali yo o aŋir bernde makko nden ; ko dum buri lo'ude gomdinal ».

Ko Muslim fillii mo [toj: 49].

Hadiise 35 bo on

Wata on konnondir

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun maaki:Wata on konnondir, wata on ballondir, wata on tikkindir, wata on huccindir, wata yoga e mo'on yeeyu e ngeeyngu yoga. Laatee jeyaabe Alla siddube. Juuldo ko musiddo juuldo. O tooŋataa mo o hoynataa mo o fenantaa mo o jaasintaa mo. Diggere nden ko doo wonataa. Hibe joooporoo e bernde mabbe nden laabi tati, be toppitii: Bone yonii neddo on nde o jaasinta siddo makko juuldo. Juuldo on fow makko no harmani juuldo goo: yiiyam makko dam, e jawdi makko ndin, e teddungal makko ngal.

Ko Muslim fillii mo [toj: 2564].

Wata on konnondir, wata on ballondir, wata on tikkindir, wata on huccindir,

wata yoga e mo'on yeeyu e ngeeyngu yoga. Laatee jeyaabe Alla sid'dube. Juuldo ko musid'do juuldo. O tooñataa mo o hoynataa mo o fenantaa mo o jaasintaa mo. Diggere nden ko doo wonataa. Hibe jooporoo e bernde mabbe nden laabi tati, be toppitii: Bone yonii neddo on nde o jaasinta sid'do makko juuldo. Juuldo on fow makko no harmani juuldo goo: yiyam makko dam, e jawdi makko ndin, e teddungal makko ngal.

Ko Muslim fillii mo [toj: 2564].

Hadiise 36 bo on

Yoldinangol gomdindo ngoyo sadteende

Eggaama e Abuu Hurayrah (yo Alla wele mo), wonnde Annabiijo Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki :« kala yoldinando gomdindo ngoyo sadteende e sadteendeeji aduna, Allaahu On Yoldinanay mo ngoyo sadteende e sadteendeeji Ñalnde Darngal. Kala hoynando sadtiraado, Allaahu On Hoynanay mo aduna e laakara. Kala surrufo juuldo, Allaahu On Surray mo aduna e laakara. Allaahu On no e wallugol jeyaado on fotde on jeyaado no e wallugol musid'do mu'un. Kala nanngufo laawol hino dabbira e maggol ganndal, Allaahu On Newinanay mo e maggol laawol ka Aljanna. Yimbe moobondiraali e suudu jeyaandu e cuudi Alla hibe jangga Deftere Alla nden, be jannindira-nde hakkunde abbe; si wanaa deeyere jippoto e mabbe, yurmeende howa be, Allaahu On Jantooobe e ben wonbe ka **makko**. Kala on mo golle mu'un nennintini, dammbe makko den yaccinantaamo dum ».

Ko Muslim fillii mo [toj: 2699].

« kala yoldinando gomdindo ngoyo sadteende e sadteendeeji aduna, Allaahu on Yoldinanay mo ngoyo sadteende e sadteendeeji ñalnde darngal. Kala hoynando sadtiraado, Allaahu on Hoynanay mo aduna e laakara. Kala surrufo (**cuurdo/suurdo**) juuldo, Allaahu on Surray mo aduna e laakara. Allaahu On no e wallugol jeyaado on fotde on jeyaado no e wallugol musid'do mu'un. Kala nanngufo laawol hino dabbira e maggol ganndal, Allaahu On Newinanay mo e maggol laawol ka **aljanna**. Yimbe moobondiraali e suudu jeyaandu e cuudi Alla hibe jangga Deftere Alla nden, be jannindira-nde hakkunde mabbe ; si wanaa deeyere jippoto e mabbe, yurmeende howa be, Allaahu on Jantooobe e ben wonbe ka **makko**. Kala on mo golle mu'un nennintini, dammbe makko den yaccinantaamo dum ».

.....

Ko Muslim fillii mo [toj: 2699].

Hadiise 37 bo on

Alla Winndii moyeereji dīn e boneeji dīn

Eggaama e **ibnu** Abbaas (yo Alla wele mo kanko e ben makko), ko yettaa e Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on, kon ko be fillotoo immorde e Joomi mabbe, be maaki: « Gomdii Allaahu on winndii moyeereji dīn e boneeji dīn, hooti o **banjngini** dī. Kala non himmirdo moyyere o ronki gollude nde, Allaahu on winndanay mo moyyere timmunde. Si o himmirnde non o golli nde, Allaahu On Winndanay mo moyyī sappo haa cogone teemedde jeedīdi maa cogone duudude. Si o himmirii bone o gollaali mo, Allaahu on winndanay mo moyyere timmunde. Si o himminrii mo non o golli mo, Allaahu On winndanay mo bone gooto pet ».

Ko Bukaari fillii mo [toj: 6491], e Muslim [toj: 131].

« Gomdii Allaahu On winndii moyeereji dīn e boneeji dīn, hooti o **banjngini** dī. Kala non himmirdo moyyere o ronki gollude nde, Allaahu **on winndanay** mo moyyere timmunde. Si o himmirnde non o golli nde, Allaahu on winndanay mo moyyī sappo haa cogone teemedde jeedīdi maa cogone duudude. Si o himmirii bone o gollaali mo, Allaahu On Winndanay mo moyyere timmunde. Si o himminrii mo non o golli mo, Allaahu On Winndanay mo bone gooto pet ».

Ko Buxaari fillii mo [toj: 6491], e Muslim [toj: 131].

Hadiise 38 bo on

kala ayrando Lam gido Mi Hebilanay mo hare

Eggaama e Abu Hurayrah (yo Alla wele mo), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun maaki: « Allaahu Toowudo On Daali:(kala ayrando Lam gido Mi Hebilanay mo hare. Jeyaado Am on badtortaa Lam ko Mi buri Yidude haa hewti ko Mi Farli kon e makko. Jeyaado Am on seeraali no badtora Lam naafe den haa Mi Yida mo. Si Mi Yidii mo non, **mi laatoto** nande makko den de o nanirta, e giide makko den de o yiirata, e junngo makko ngon ngo o fontata, e koyngal makko ngal ngal o yahrata. Si o torike lam ma **mi** Yedumo, si o moonlike lam ma mi Dadndumo ».

Ko Buxaari fillii mo [toj: 6502].

(kala ayrando Lam gido Mi Hebilanay mo hare. Jeyaado Am on badtortaa Lam ko Mi buri Yidude haa hewti ko Mi Farli kon e makko. Jeyaado Am on seeraali no badtora Lam naafe den haa Mi Yida mo. Si Mi Yidii mo non, Mi Laatoto nande makko den de o nanirta, e giide makko den de o yiirata, e junngo makko ngon ngo o fontata, e koyngal makko ngal ngal o yahrata. Si o torike Lam ma Mi Yedumo, si o moonlike lam ma mi dadndumo ».

Ko **Bukaari** fillii mo [tonj: 6502].

Hadiise 39 bo on

Allaahu on yawtani lam e mofte am den goopi e gejji

Eggaama e **ibnu** Abbaas (yo Alla wele mo kanko e ben makko), wonnde Nulaado Alla on mo jam e kisyee woni e mun on maaki:« Allaahu on yawtani lam e mofte am den goopi e gejji, e kon ko be doolaa e mun ».Hadiise laabudoFillii mo ko **Ibnu** Maajah [tonj: 2045], e Bayhaqii [ka sunan: 7].

« Allaahu On yawtani lam e mofte am den goopi e gejji, e kon ko be doolaa e mun ».

Hadiise laabudo

Fillii mo ko Ibn Maajah [tonj: 2045], e **Bayhakii** [ka sunan: 7].

Hadiise 40 bo on

Laator ka aduna doo wa tunjarankeejo maa yawtoowo laawol

Eggaama e Ibn 'Omar (yo Alla wele mo kanko e ben makko), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisyee woni e mun on nannguno balawal am ngal, be maaki:« Laator ka aduna doo wa tunjarankeejo maa yawtoowo laawol ».Ibn 'Omar hino wi'aynoo :Si a hiirii, wata a tamyino weetugol. Si a weetii, wata a tamyino hiirugol. Jogitor cellal maa ngal [dewal] fii si a nawnii, jogitoraa kadi nguurdam maa dam [dewal] fii si a maayii.Ko Buxaari fillii mo [tonj: 6416].

« Laator ka aduna doo wa tunjarankeejo maa yawtoowo laawol ».

Ibnu Omar hino wi'aynoo :

Si a hiirii, wata a tamyino weetugol. Si a weetii, wata a tamyino hiirugol. Jogitor cellal maa ngal [dewal] fii si a nawnii, jogitoraa kadi nguurdam maa dam [dewal] fii si a maayii.

Ko Buxaari fillii mo [tonj: 6416].

Hadiise 41 bo on

Gooto e mo'on gomdintaa haa mbeleede makko den jokka ko addu mi kon

Eggaama e Abdallah Ibn Omar (yo Alla wele mo kanko e ben makko /biyiiko), o wi'i: Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: « Gooto e mo'on gomdintaa haa mbeleede makko den jokka ko addu mi kon ». Hadiise laabudo selludo. O filloraama tuugnorde sellunde ka deftere "Al hujjah".

« Gooto e mo'on gomdintaa haa mbeleede makko den jokka ko addu mi kon ».

Hadiise laabudo selludo.

O filloraama tuugnorde sellunde ka deftere "Al hujjah".

Hadiise 42 bo on

Bii Aadama, a torotaako lam joortoraa lam

Eggaama e Anas **ibnu** Maalik (yo Alla wele mo), o wi'i: Mi nanirii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on no maaka: « Allaahu Toowudo On Daali:(ko an yo bii Aadama ! A torotaako Lam joortoraa Lam si wanaa Mi Haforante kala ko woni e maadaa kadi mi haajetaake. Ko an yo bii Aadama, hara bakkatuuji maa din yottike ko hebbinta kammu ngun hooti insinidaa **mi, mi** haforante. Ko an yo bii Aadama, si a ardirii Lam ko hebbinta leydi bakkaatu hooti hawru-daa e am a kafidaa Lam e huunde, Mi Ardete ko hebbinta ndi ya'fuyee) ».

Ko **Tirmisiyo** fillii mo [tonj: 3540]. O wi'i ko hadiise laabudo selludo.

(ko an yo **biy** Aadama ! A torotaako lam joortoraa lam si wanaa **mi haforante** kala ko woni e maadaa kadi **mi haajetaake**. Ko an yo **biy** Aadama, hara bakkatuuji maa din yottike ko hebbinta kammu ngun hooti insinidaa **Mi, Mi haforante**. Ko an yo bii Aadama, si a ardirii Lam ko hebbinta leydi bakkaatu hooti hawru-daa e Am a kafidaa Lam e huunde, Mi Ardete ko hebbinta ndi ya'fuyee) ».

KoTirmisyu fillii mo [tonj: 3540]. O wi'i ko hadiise laabudo selludo.

Hadiise 43 bo on

Jonnitee ndonndiiji dīn yimbe majji

Eggaama e **ibnu** Abbaas (yo Alla wele mo kanko e ben makko), o wi'i : Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki:« Jonnitee ndonndiiji dīn haanidube ndi. Ko heddii kon e ndonndi ndin ko fii burdo hanndude e worbe jantaabe ».Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 6732], e Muslim [toŋ: 1615].

« Jonnitee ndonndiiji dīn haanidube ndi. Ko heddii kon e ndonndi ndin ko fii burdo hanndude e worbe jantaabe ».

Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 6732], e Muslim [toŋ: 1615].

Hadiise 44 bo on

Muynan no harmina ko jibingol harminta

Eggaama e yumma Aysata (yo Alla wele be), ko eggaa e Annabiijo on mo jam e kisiyee woni e mun on, be maaki:« Muynan no harmina kala ko jibingol harminta ».Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 2646], e Muslim [toŋ: 1444].

« Muynan no harmina kala ko jibingol harminta ».

Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 2646], e Muslim [toŋ: 1444].

Hadiise 45 bo on

Alla e Nulaado makko on harminii yeeyugol sangara

Eggaama e Jaabir **ibnu Abdullaah** (yo Alla wele mo kanko e ben makko), wonnde o nanirii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on hino maaka hitaande uddital Makka :Alla e Nulaado makko on harminii yeeyugol sangara e jiibe e kose e sanamu. 'Be wi'anaa: Nulaado Alla, yeetee men fii bellere jiibe nden: dum no sowniree laade, hoyniree guri, yimbe ben jalbinora dum? 'Be maaki: Aa'a! Dum no harmi. Hooti be maaki: Alla hudii Alyahuuda en, Allaahu on Harminaniibe bellere nden, be honcininde hooti be yeeyinde be ñaami coggu mayre.

Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 2236], e Muslim [toŋ: 1581].

Alla e Nulaado makko on harminii yeeyugol sangara e jiibe e kose e sanamu. 'Be wi'anaa: Nulaado Alla, yeetee men fii bellere jiibe nden: dum no sowniree laade, hoyniree guri, yimbe ben jalbinora dum? 'Be maaki: Aa'a! Dum no harmi. Hooti be maaki: Alla hudii Alyahuuda en, Allaahu on **Harminanii be**

bellere nden, be honcininde hooti be yeeyinde be ñaami coggu mayre.

Fillii mo ko **Bukaari** [toŋ: 2236], e Muslim [toŋ: 1581].

Hadiise 46 bo on

Ko sulinta fow no harmi

Eggaama e Abuu Muusaa Al- **As'arii** (yo Alla wele mo), wonnde Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on imminno mo faade e Yaman, be lamndii mo ga'e njaramji no moyyinee ton ? O wi'i: Ko kammbulan e konnjam. Be lamnditii mo: Ko woni kammbulan dam ? O jaabii: Ko moyy'iniraande njuuri, konnjam dam: ko moyy'iniraande muutiri. Be maaki: "ko sulinta fow no harmi".

Ko **Bukaari** fillii mo [toŋ: 4343]. Ko Buxaari fillii mo [toŋ: 4343].

Hadiise 47 bo on

Bii-Aadama hebbiniraali sasa-hun ko buri bonde yeru reedu

Eggaama e Mikdaad **ibnu** Ma'adiyahakriba, o wi'i: Mi nanirii Nulaado Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on no maaka: Bii-Aadama hebbiniraali sasa-hun ko buri bonde yeru reedu: caayoy seeda-hoy yonii bii-Aadama ko ñiibina ceeci makko. Si tawii o alaa feere: ko tatabal fii ñaametee makko on, tatabal fii yarugol makko ngol, e tatabal fii foofugol mo ngol. Fillii mo ko Ahmad [toŋ: 4/132], e Tirmidhii [toŋ: 2380], e Ibn Maajah [toŋ: 3349]. Tirmidhii wi'i: Hadiise on ko moyyo.

Bii-Aadama hebbiniraali sasa-hun ko buri bonde yeru reedu: caayoy seeda-hoy yonii bii-Aadama ko ñiibina ceeci makko. Si tawii o alaa fehre: ko tatabal fii ñaametee makko on, tatabal fii yarugol makko ngol, e tatabal fii foofugol mo ngol.

Fillii mo ko Ahmad [toŋ: 4/132], e **Tirmisyu** [toŋ: 2380], e Ibn Maajah [toŋ: 3349].

Tirmidhii wi'i: Hadiise on ko moyyo.

Hadiise 48 bo on

Piiji nayi kala wondo e majji o laatoto naafiqi

Eggaama e **ibnu Omar** (yo Alla wele mo kanko e ben makko) wonnde Annabiijo Alla on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: Piiji nayi kala wondo e

majji o laatoto **naafigi** ; si tawii ko gootel e majji on wondi, o laatoo jikkinordo naafiyaagal haa o tertoo dum: Ko on yeewtoowo fenora, e fodoowo lunndoo, e dukideteedo burtina, e ahodeteedo firta. Ko **Bukaari** fillii mo [toj: 34], e Muslim [toj: 58].

Piiji nayi kala wondo e majji o laatoto **naafigi** ; si tawii ko gootel e majji on wondi, o laatoo jikkinordo naafiyaagal haa o tertoo dum: Ko on yeewtoowo fenora, e fodoowo lunndoo, e dukideteedo burtina, e ahodeteedo firta.

Ko **Bukaari** fillii mo [toj: 34], e Muslim [toj: 58].

Hadiise 49 bo on

Hara nun on fawotono e Alla no haaniri non

Eggaama e **Omar ibnu Al Kattaab** (yo Alla wele mo), wonnde Annabiijo on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki: Hara nun on fawotono e Alla no haaniri non, O Arsikirayno on wano O Arsikirta sonndu: ndu daway ko ndu weelaandu, ndu arta ko ndu haarundu. Fillii mo ko Ahmad [toj: 01 e 52], e **Tirmisiyu** [toj: 2344], e Nasaa'ii ka "Kubraa", wano ardi ka "Tuhfa" [toj: 8/79], e **Ibnu** Maajah [toj: 4164], Ibn Hibbaan sellini mo (730) e Haakim (418). **Tirmisiyui** wi'i: Hadiise on ko moy'yo selludo.

Hara nun on fawotono e Alla no haaniri non, O Arsikirayno on wano O Arsikirta sonndu: ndu daway ko ndu weelaandu, ndu arta ko ndu haarundu.

Fillii mo ko Ahmad [toj: 01 e 52], e **Tirmisiyu** [toj: 2344], e Nasaa'ii ka "Kubraa", wano ardi ka "Tuhfa" [toj: 8/79], e Ibn Maajah [toj: 4164], Ibn Hibbaan sellini mo (730) e Haakim (418).

Tirmidhii wi'i: Hadiise on ko moy'yo selludo.

Hadiise 50 bo on

Wata demngal maa ngal seeru no lopporii jantagol Innde Alla Teddufo Mawdo

Eggaama e **Abdullaah ibnu Busr**, o wi'i: Gorko goo ariino Annabiijo on jam e kisiyee woni e mun on, o wi'ani be: Nulaado Alla, shari'aaji lisaamu din duudirii men, wallir men damal moftugol. Be maaki : « Wata demngal maa ngal seeru no lopporii jantagol Innde Alla Teddufo Mawdo ». Ko Ahmad fillii mo [toj: 188 e 190].

Gorko goo ariino Annabiijo on jam e kisiyee woni e mun on, o wi'ani be: Nulaado Alla, shari'aaji lisaamu din duudirii men, wallir men damal moftugol. Be maaki : « Wata demngal maa ngal seeru no lopporii jantagol Innde Alla Teddufo Mawfo ».

Ko Ahmad fillii mo [toj: 188 e 190].

المحتويات

Hadiise arano on.....	2
Golle den ko annuyeeji dīn jabirtee.....	3
Hadiise 2 bo on.....	3
Seenagol Jibriilu fii anndingol juulbe ben diina mabbe kan.....	3
ko Muslim filli mo [Toŋ: 8].....	4
Lislaamu on mahiraama tugaale jowi.....	4
Hadiise 4 bo on.....	4
Goodfo e mon no moobee kareedu yumma mun.....	4
Hadiise 5 bo on.....	4
Kala on sincudo e fiyaaku amen oo kon ko jeyaaka e makko, dum ko ko ruttetee.....	4
Hadiise 6 bo on.....	5
Dagiidi dīn no banngi, harmudi dīn kadi no banngi.....	5
Hadiise 7 bo on.....	5
Diina kan ko laabal-reedu.....	5
Hadiise 8 bo on.....	5
Mi yamiraama habugol fii Alla.....	5
Hadiise 9 bo on.....	6
Ko mi hadi on kon wodditee e mun.....	6
Hadiise 10 bo on.....	6
Allah ko Laabudo Mo Jabataa si wonaa ko laabi.....	6
Hadiise 11 bo on.....	6
Wodditagol sikku sakka.....	6
Hadiise 12 bo on.....	6
Tertagol ko alaa e laawol mun.....	6
Hadiise 13 bo on.....	7
Timmugol liimanaaku.....	7
Hadiise 14 bo on.....	7
Yiyam juuldo on dagortaa si wanaa gootel e tati.....	7
Hadiise 15 bo on.....	7
kala on gomdindo Alla e Ŋalaande Sakkitiinde nden, yo o wowlu ko moyyi.....	7
Hadiise 16 bo on.....	7
Wata a tikku.....	7
Hadiise 17 bo on.....	8
Alla Farlii moyyere nden e kala huunde.....	8
Hadiise 18 bo on.....	8
Hulu Alla nokku kala ka wondaa.....	8

Hadiise 19 bo on.....	8
Reenu Allah [e diina maa kan] O Reena maa.....	8
Hadiise 20 bo on.....	9
Si hersinanaaki ma, huuwu kala ko faala-daa.....	9
Hadiise 21 bo on.....	9
Wi'u: Mi gomɗinii Alla refti ñiiɓaa.....	9
Hadiise 22 bo on.....	9
Yeete lam si mi juulii waddii ɗin, mi hoorii suumayee.....	9
Hadiise 23 bo on.....	9
Laabal ko feccere liimaanu.....	9
Hadiise 24 bo on.....	10
Ko onon yo jeyaabe Am! Min Mi Harminii tooɗe ɗen e Hoore Am.....	10
Hadiise 25 bo on.....	10
Hadiise 26 bo on.....	11
Hino waddii teral kala e yimbe ben sadaqa.....	11
Hadiise 27 bo on.....	11
Diggugol ko moyyugol jikku.....	11
Hadiise 28 bo on.....	11
Mi wasiyike on kulol Alla e moyyugol jikku.....	11
Hadiise 29 bo on.....	12
Rewu Alla hara a kafidaali Mo e godɗum.....	12
Hadiise 30 bo on.....	12
Allah Waddinii waddiidi wata on yeebu ɗi.....	12
Hadiise 31 bo on.....	13
Ruudo e aduna, Allaahu On Yide.....	13
Hadiise 32 bo on.....	13
Wata mo lorrito maa lorra godɗo goo.....	13
Hadiise 33 bo on.....	13
Bangannduyee on ko nodditiido waddii.....	13
Hadiise 34 bo on.....	13
Kala e moodon yi'udo ko aɗinii yo o waylir dum junngo makko ngon.....	13
Hadiise 35 bo on.....	14
Wata on konnondir.....	14
Hadiise 36 bo on.....	14
Yoldinangol gomɗindo ngoy'o sadteende.....	14
Hadiise 37 bo on.....	15
Alla Winndii moy'eereji ɗin e boneeji ɗin.....	15
Hadiise 38 bo on.....	16
kala ayraɗo Lam giɗo Mi Hebilanay mo hare.....	16
Hadiise 39 bo on.....	16

Allaahu On yawtani lam e mofte am den goopi e geji	16
Hadiise 40 bo on	16
Laator ka aduna doo wa tunjaraŋkeejo maa yawtoowo laawol	16
Hadiise 41 bo on	17
Gooto e mo'on gomdintaa haa mbeleede makko den jokka ko addu mi kon	17
Hadiise 42 bo on	17
Bii Aadama, a torotaako Lam joortora Lam	17
Hadiise 43 bo on	18
Jonnitee ndonndiiji din yimbe majji	18
Hadiise 44 bo on	18
Muynan no harmina ko jibingol harminta	18
Hadiise 45 bo on	18
Alla e Nulaado Makko on harminii yeeyugol sanngara	18
Hadiise 46 bo on	19
Ko sulinta fow no harmi	19
Hadiise 47 bo on	19
Bii-Aadama hebbiniraali sasa-hun ko buri bonde yeru reedu	19
Hadiise 48 bo on	20
Piiji nayi kala wondo e majji o laatoto naafiqi	20
Hadiise 49 bo on	20
Hara nun on fawotono e Alla no haaniri non	20
Hadiise 50 bo on	20
Wata demngal maa ngal seeru no lopporii jantagol Innde Alla Teddufo Mawfo	20

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

